

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง วรรณกรรมดีมีคุณค่า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง วรรณกรรมดีมีคุณค่า (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของ “วรรณกรรม” ไว้ว่า น. งานหนังสือ, งานประพันธ์, บทประพันธ์ทุกชนิดทั้งที่เป็นร้อยแก้ว และร้อยกรอง เช่น วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมของเสฐียรโกเศศ วรรณกรรมฝรั่งเศส วรรณกรรมประเภทสื่อสารมวลชน

สรุปความหมายของ “วรรณกรรม” แบบเข้าใจอย่างง่าย คือ วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนทั่วไปที่แต่งขึ้นตามความรู้ ความคิด ความคิดเห็น หรือตามจินตนาการ เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ นวนิยาย เรื่องสั้น เทคนา คำสอน รวมถึงวรรณคดีด้วย

ประเภทของวรรณกรรมไทย

วรรณกรรมไทย แบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑. วรรณกรรมร้อยกรอง คือ ลักษณะงานเขียนที่ใช้ภาษาที่สละสลวย คล้องจองกัน มีสัมผัสบังคับตามรูปแบบฉันทลักษณ์ เช่น พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน สังข์ทอง นิราศ รามเกียรติ์ บทเห่กล่อมเรื่อง กากี ฯลฯ โดยจะใช้คำประพันธ์ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ประเภทต่าง ๆ ในการแต่ง

๒. วรรณกรรมร้อยแก้ว คือ งานเขียนแบบความเรียงหรือเรียงความ ที่ไม่ใช่ภาษา คล้องจอง เช่น เรื่องสั้น สารคดี วรรณกรรม บทความ นิทาน เพลง ฯลฯ

หลักการสรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณกรรม

๑. อ่านเรื่องทั้งหมดให้เข้าใจ แจ่มแจ้ง และค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง
๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น
๔. ชีตเส้นใต้ประเด็นสำคัญของเรื่อง และสรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้ เพียงใจความเดียว เพราะแต่ละย่อหน้าจะมีเพียงใจความเดียวเท่านั้น
๕. นำใจความสำคัญที่ตนเองรวบรวมไว้ มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างสละสลวยด้วยสำนวนภาษาตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปอีกครั้งเพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไข

นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ไกรทอง

เรื่องย่อ

ณ เมืองพิจิตร ชาวบ้านพากันแตกตื่นเมื่อไอ้ต่างเกยชัย จระเข้ร้ายออกอาละวาด ชุมนไกร หมอจระเข้จากนนทบุรีและไกรทอง ลูกชายได้ล่องแพผ่านมาพอดี จึงได้ช่วย ชาวบ้านปราบไอ้ต่างเกยชัย แต่ขณะที่ชุนไกรจับไอ้ต่างได้ ท้าวโคจร พญาจระเข้ได้โผล่ ขึ้นมาจับชุนไกรจมหายไปใต้น้ำท่ามกลางความตกตะลึงของทุกคน ท้าวโคจรอาศัยอยู่ใน ถ้ำจระเข้กับ ท้าวรำไพ ผู้เป็นพ่อ และลูกชาย ชื่อว่า ชาละวัน

ท้าวรำไพพยายามคิดว่าท้าวโคจรที่เอาแต่เกร เทียวกัดกินคนไปทั่ว แต่ท้าวโคจรไม่ สนใจ จนวันหนึ่ง ท้าวโคจรเกิดไปมีเรื่องกับท้าวพันตา และท้าวพันวัน จระเข้ต่างถิ่น จนเกิดการกัดกันตายทั้งสามฝ่าย ทำให้จระเข้ร้ายหมดไป สร้างความยินดีให้กับชาวบ้าน เป็นอันมาก

สิบปีผ่านไป ณ บ้านริมน้ำที่เมืองพิจิตร เศรษฐี มีลูกสาวสองคนคือ ตะเภาแก้ว และ ตะเภาทอง ทั้งสองได้ออกไปเล่นน้ำ ชาละวันซึ่งโตเป็นหนุ่มแล้วเห็นเข้าก็รู้สึกถูกใจ จึงจับ ตัวตะเภาทองไป สร้างความตื่นตะลึงให้กับเศรษฐีเป็นอันมาก เศรษฐี จึงรีบป่าวประกาศ ตามหาหมोजระเข้ให้มาช่วยกันจับตัวชาละวัน พร้อมกับจะให้รางวัลอย่างงาม

พญาชาละวันมีเมียอยู่แล้วสองคน คือ วิมาลาและเลื่อมลายวรรณ ซึ่งรู้สึกไม่พอใจ ที่ชาละวันจะเอาตะเภาทองมาเป็นเมียอีก แต่ก็ไม่สามารถขัดชาละวันได้ ชาละวันไม่สนใจ คำเตือนของท้าวรำไพว่า จะนำเคราะห์มาสู่ตน ไกรทองได้ล่องแพส่งสินค้ามาจากเมือง นนทบุรี ได้เห็นประกาศของเศรษฐีก็สนใจรับอาสาปราบเจ้าชาละวัน โดยมีคู่แข่งคือ เสี้ยเฮง เจ้าของฟาร์มจระเข้ ที่หวังจะได้ตะเภาแก้วมาเป็นเมีย ไกรทองใช้มนต์ล่อชาละวัน ออกมาหวังใช้หอกจัดการกับเจ้าชาละวัน แต่หอกทำอันตรายชาละวันไม่ได้ ก่อนที่ไกรทอง จะถูกชาละวันเล่นงาน อาจารย์คง ก็มาช่วยไกรทองเอาไว้ได้ ไกรทองรู้ว่าอาจารย์คงเป็น อาจารย์ของชุนไกรพ่อของตน จึงขอให้อาจารย์คงช่วยฝึกวิชาให้จนเก่งกล้า อาจารย์คงบอก ว่าการจะฆ่าชาละวันได้ต้องใช้หอกสกัดโลหะเท่านั้น

ไกรทองจึงไปหาช่างตีเหล็กที่บึงจระเข้สามพันโดยมีเสี้ยเฮงแอบติดตามไป หวังจะ แย่งหอกมาจากไกรทอง แต่กรรมตามทันเมื่อเสี้ยเฮงพลาดท่าตกลงไปในบึงถูกจระเข้กัดกิน จนตาย ท้าวรำไพเตือนชาละวันว่า กำลังมีเคราะห์ ให้ชาละวันบำเพ็ญศีลอยู่ในถ้ำ แต่ชา ละวันทนมนต์เรียกจระเข้ของไกรทองไม่ไหวจึงระเบิดถ้ำออกมา ไกรทองได้ใช้เทียนระเบิด น้ำบุกเข้าไปเพื่อช่วยตะเภาทองและเกิดการต่อสู้กับชาละวันขึ้น ไกรทองได้โอกาสใช้หอก สกัดตะโลหะแทงชาละวันจนตาย ชาวเมืองพิจิตรกลับสู่ความสงบอีกครั้ง